

Robotika in računalniško zaznavanje (RRZ)

Filtriranje slik

Danijel Skočaj

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za računalništvo in informatiko

Literatura: W. Burger, M. J. Burge (2008).

Digital Image Processing, poglavje 6

v1.0

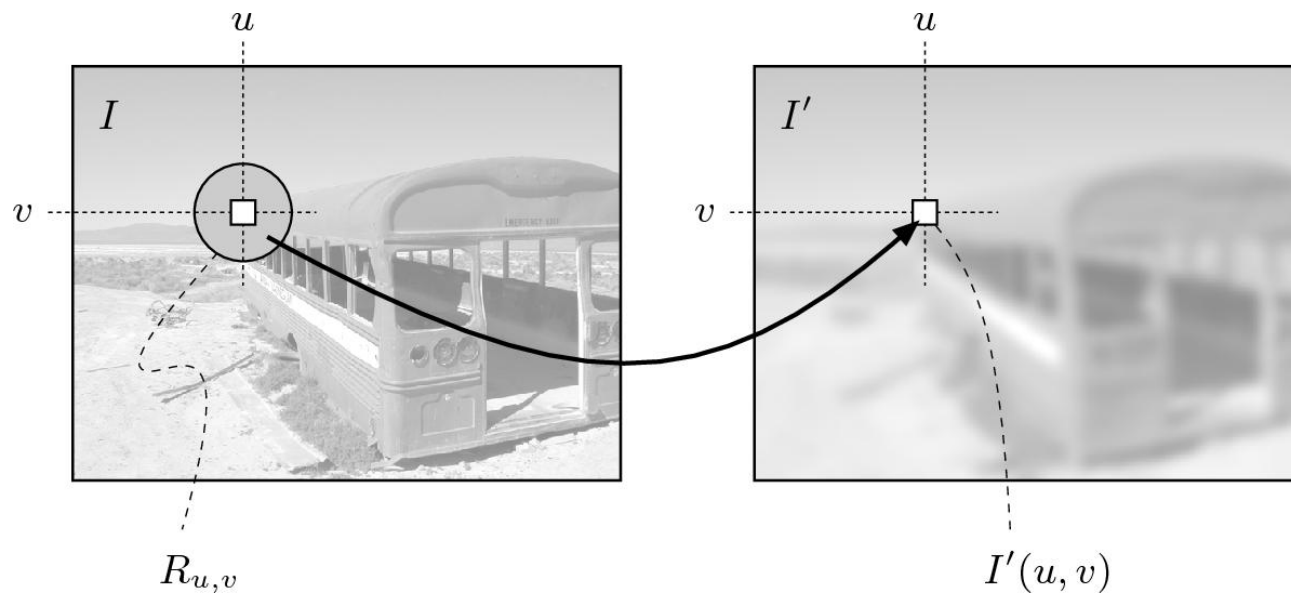
Filtriranje

- Filtriranje je operacija, ki
 - Ne spremeni geometrije slike
 - Uporabi več kot en slikovni element za izračun vrednosti novega slikovnega elementa

Filtriranje

- Za izračun $I'(u,v)$ uporabi celotno regijo $R_{u,v}$ s slike I

Povprečni filter

- Primer: povprečni filter
 - Vrednost slikovnega elementa naj bo enaka srednji vrednosti elementov v okolici

$$I'(u, v) \leftarrow \frac{p_0 + p_1 + p_2 + p_3 + p_4 + p_5 + p_6 + p_7 + p_8}{9}$$

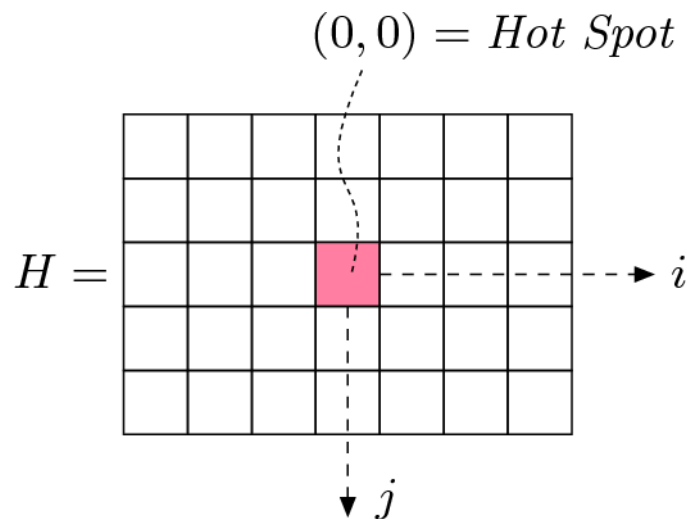
$$I'(u, v) \leftarrow \frac{1}{9} \cdot [I(u-1, v-1) + I(u, v-1) + I(u+1, v-1) + \\ I(u-1, v) + I(u, v) + I(u+1, v) + \\ I(u-1, v+1) + I(u, v+1) + I(u+1, v+1)]$$

$$I'(u, v) \leftarrow \frac{1}{9} \cdot \sum_{j=-1}^1 \sum_{i=-1}^1 I(u+i, v+j)$$

- Različne parametri in vrste filtrov
 - Matematične lastnosti filtra
 - Linearni
 - Nelinearni
 - Velikost filtrirne regije
 - 3x3, 5x5, 7x7, 21x21, ...
 - Oblika filtrirne regije
 - Kvadratna
 - Okrogla (za izotropično filtriranje)
 - Uteži
 - Razlini slikovni elementi v filtrirni regiji so različno pomembni
 - Tudi filter v obliki prstana
- Filter = sito

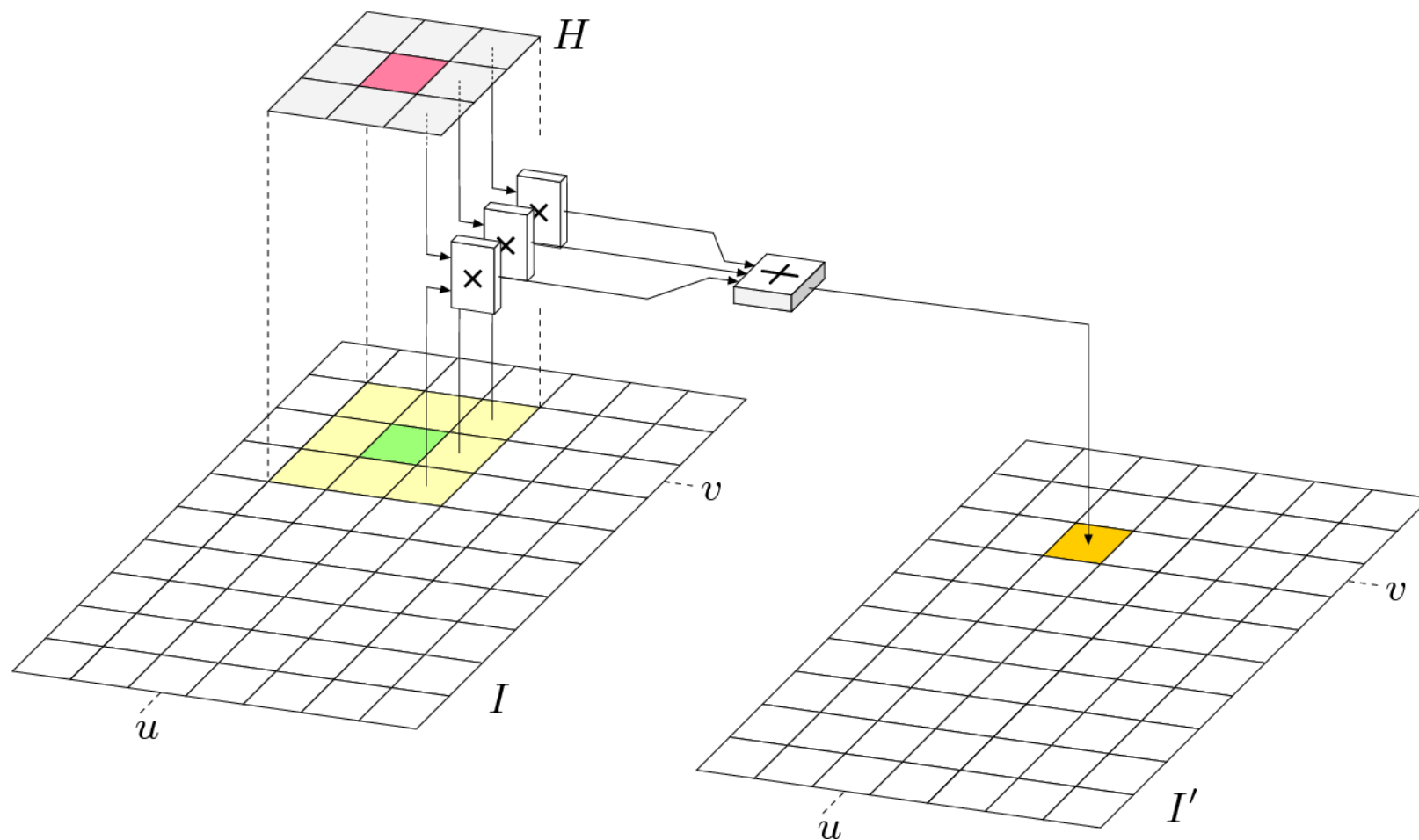
Linearni filtri

- Kombinirajo vrednosti slikovnih elementov s filtrirane regije na linearen način kot uteženo vsoto
- Filtrirna matrika (ali maska) $H(i,j)$
 - Diskretna
 - Dvodimenzionalna
 - Realna funkcija (matrika)
 - S koordinatnim sistemom (z izhodiščnem v središčnem elementu)
 - Definirana s koeficienti filtra
- Primer: povprečni filter:

$$H(i,j) = \begin{bmatrix} 1/9 & 1/9 & 1/9 \\ 1/9 & 1/9 & 1/9 \\ 1/9 & 1/9 & 1/9 \end{bmatrix} = \frac{1}{9} \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

Uporaba filtra

Uporaba filtra

- Tri koraki:
 - Center maske filtra poravnamo s slikovnim elementom na sliki
 - Zmnožimo vse koeficiente filtra z vrednostmi istoležnih slikovnih elementov
 - Vsoto shranimo kot novo vrednost slikovnega elementa
- Formalni zapis:

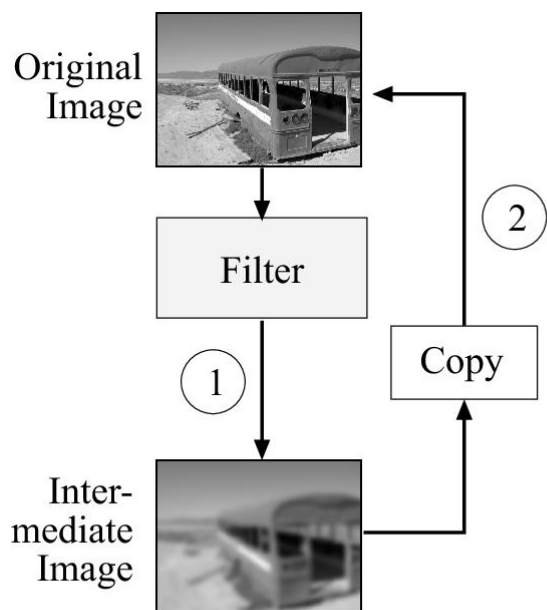
$$I'(u, v) \leftarrow \sum_{(i,j) \in R_H} I(u + i, v + j) \cdot H(i, j)$$

- Primer: maska filtra 3x3:

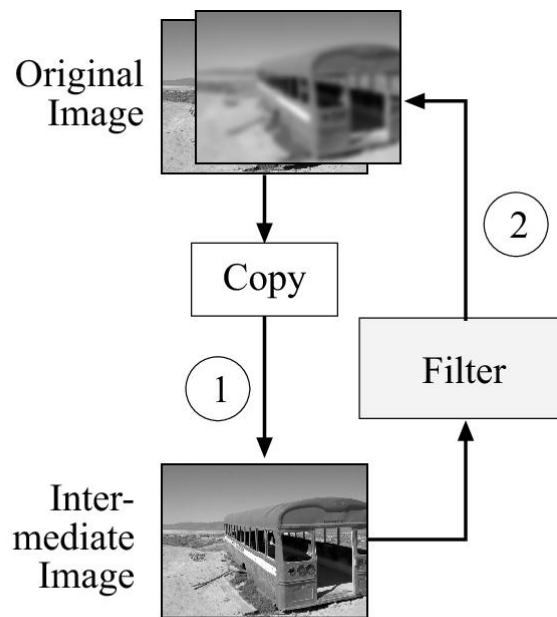
$$I'(u, v) \leftarrow \sum_{i=-1}^{i=1} \sum_{j=-1}^{j=1} I(u + i, v + j) \cdot H(i, j)$$

Implementacija filtra

- Za izračun vrednosti novih slikovnih elementov se uporabljajo vrednosti z originalne slike
 - Uporaba vmesne slike

Version A

Version B

Algoritem: 3x3 povprečni filter

```
1 import ij.*;
2 import ij.plugin.filter.PlugInFilter;
3 import ij.process.*;
4
5 public class Filter_Average3x3 implements PlugInFilter {
6     ...
7     public void run(ImageProcessor orig) {
8         int w = orig.getWidth();
9         int h = orig.getHeight();
10        ImageProcessor copy = orig.duplicate();
11
12        for (int v = 1; v <= h-2; v++) {
13            for (int u = 1; u <= w-2; u++) {
14                //compute filter result for position (u,v)
15                int sum = 0;
16                for (int j = -1; j <= 1; j++) {
17                    for (int i = -1; i <= 1; i++) {
18                        int p = copy.getPixel(u+i, v+j);
19                        sum = sum + p;
20                    }
21                }
22                int q = (int) Math.round(sum/9.0);
23                orig.putPixel(u, v, q);
24            }
25        }
26    }
27 } // end of class Filter_Average3x3
```

Filter za glajenje

- Uteži so lahko tudi različne
- Večjo utež na bolj sredinske elemente filtra:

$$H(i, j) = \begin{bmatrix} 0.075 & 0.125 & 0.075 \\ 0.125 & \mathbf{0.2} & 0.125 \\ 0.075 & 0.125 & 0.075 \end{bmatrix}$$

- Vsota koeficientov je 1
 - Globalna svetlost slike se ne spremeni
 - Vrednosti slikovnih elementov ne presežejo maksimalne vrednosti

Algoritem: 3x3 filter za glajenje

```
1  public void run(ImageProcessor orig) {
2      int w = orig.getWidth();
3      int h = orig.getHeight();
4      // 3 x 3 filter matrix
5      double[][] filter = {
6          {0.075, 0.125, 0.075},
7          {0.125, 0.200, 0.125},
8          {0.075, 0.125, 0.075}
9      };
10     ImageProcessor copy = orig.duplicate();
11
12     for (int v = 1; v <= h-2; v++) {
13         for (int u = 1; u <= w-2; u++) {
14             // compute filter result for position (u, v)
15             double sum = 0;
16             for (int j = -1; j <= 1; j++) {
17                 for (int i = -1; i <= 1; i++) {
18                     int p = copy.getPixel(u+i, v+j);
19                     // get the corresponding filter coefficient:
20                     double c = filter[j+1][i+1];
21                     sum = sum + c * p;
22                 }
23             }
24             int q = (int) Math.round(sum);
25             orig.putPixel(u, v, q);
26         }
27     }
28 }
```

Celoštevilski koeficienti

- Celoštevilski koeficienti in skalarni faktor

$$H(i, j) = s \cdot H'(i, j)$$

- Skalarni faktor poskrbi za normalizacijo

$$s = \frac{1}{\sum_{i,j} H'(i, j)}$$

- Primer: 3x3 filter za glajenje

$$H(i, j) = \begin{bmatrix} 0.075 & 0.125 & 0.075 \\ 0.125 & \underline{0.200} & 0.125 \\ 0.075 & 0.125 & 0.075 \end{bmatrix} = \frac{1}{40} \begin{bmatrix} 3 & 5 & 3 \\ 5 & \underline{8} & 5 \\ 3 & 5 & 3 \end{bmatrix}$$

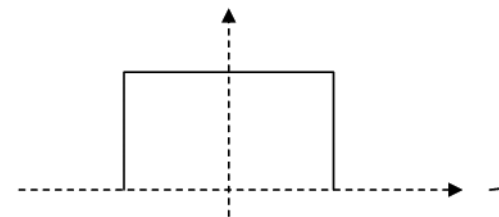
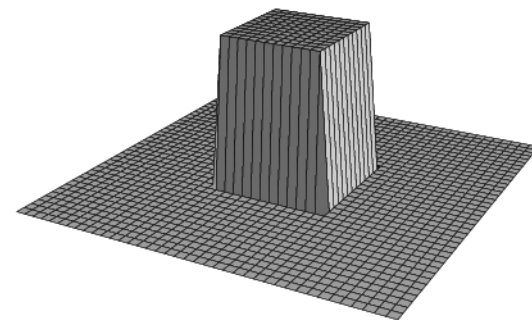
- Bolj učinkovito in enostavno računanje

Vrste linearnih filtrov

- Filtri za glajenje
 - Imajo vse koeficiente pozitivne
 - Zgladijo (zamažejo) originalno sliko
 - Odpravljajo gaussov šum
 - Nizko-pasovno filtriranje v frekvenčni domeni
 - Odstrani vse visoke frekvence na sliki
 - Škatlast filter in gaussov filter
- Diferenčni filtri
 - Imajo tudi negativne koeficiente
 - Poudarijo lokalne spremembe v intenziteti
 - Za iskanje robov in ostrenje slike

Škatlast filter

- Najbolj enostaven filter za glajenje
- Povprečni filter
- Nima lepih lastnosti v frekvenčni domeni
 - Povzroči efekt prstanov
- Vsi koeficienti imajo enake vrednosti
- Ni izotropičen

0	0	0	0	0
0	1	1	1	0
0	1	1	1	0
0	1	1	1	0
0	0	0	0	0

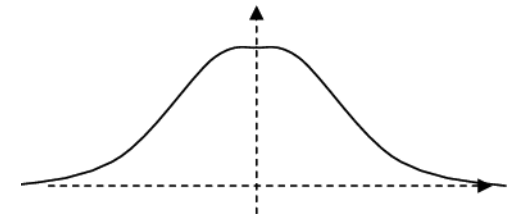
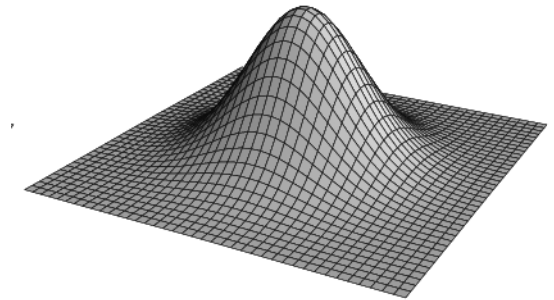
Gausov filter

- Matrika filtra ustreza diskretni dvodimenzionalni Gausovi funkciji:

$$G_{\sigma}(r) = e^{-\frac{r^2}{2\sigma^2}}$$

$$G_{\sigma}(x, y) = e^{-\frac{x^2+y^2}{2\sigma^2}}$$

- Najbolj pomemben sredinski element
- Je izotropičen
- Ima lepe lastnosti v frekvenčnem prostoru
- Je separabilen
 - Omogoča učinkovito računanje

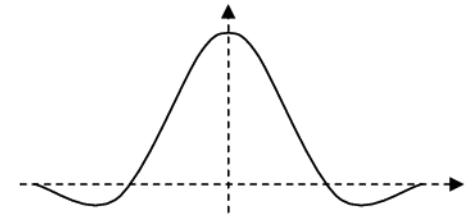
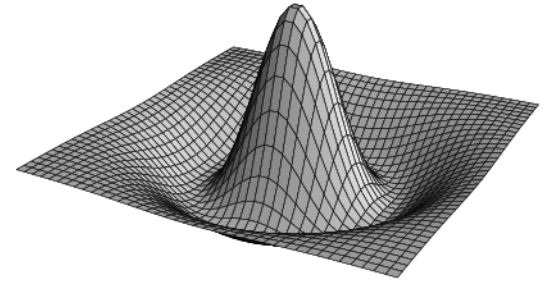
0	1	2	1	0
1	3	5	3	1
2	5	9	5	2
1	3	5	3	1
0	1	2	1	0

Diferenčni filter

- Ima tudi negativne uteži
- Razlika dveh uteženih vsot
 - Pozitivnih koeficientov
 - Negativnih koeficientov

$$I'(u, v) = \sum_{(i,j) \in R_H^+} I(u+i, v+j) \cdot |H(i, j)| - \sum_{(i,j) \in R_H^-} I(u+i, v+j) \cdot |H(i, j)|$$

- Laplaceov filter
- Poudarja lokalne spremembe v intenziteti

0	0	-1	0	0
0	-1	-2	-1	0
-1	-2	16	-2	-1
0	-1	-2	-1	0
0	0	-1	0	0

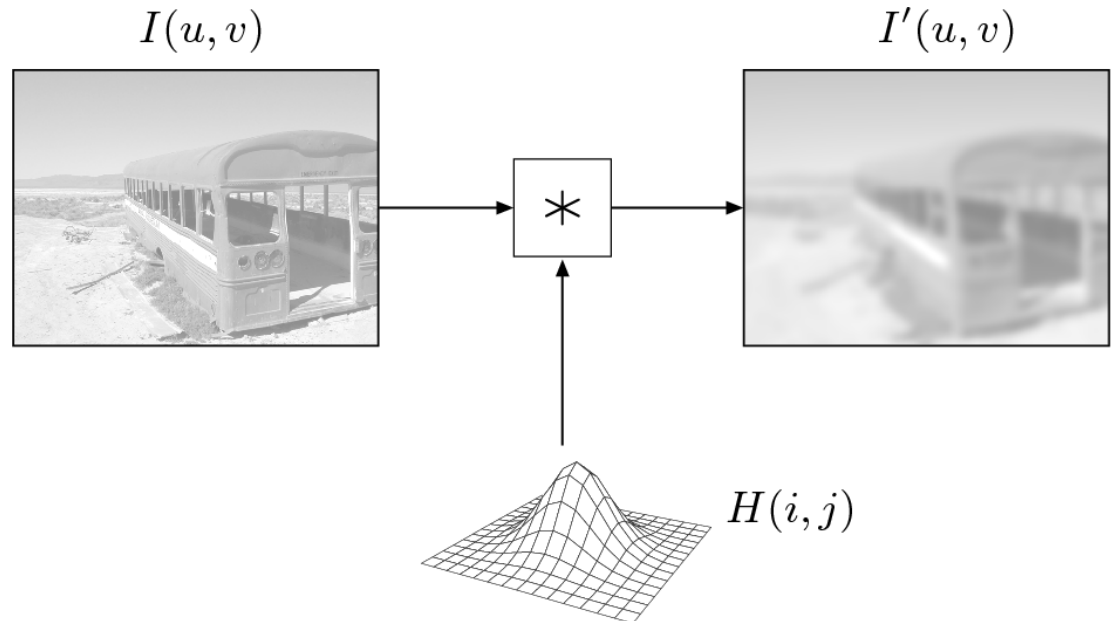
Linearna konvolucija

- Operacija linearnega filtriranja je zelo povezano z matematično linearno konvolucijo

$$I'(u, v) = \sum_{i=-\infty}^{\infty} \sum_{j=-\infty}^{\infty} I(u-i, v-j) \cdot H(i, j)$$

$$I' = I * H$$

- H je konvolucijsko jedro

Filtriranje in konvolucija

- Konvolucija je v bistvu operacija filtriranja z (horizontalno in vertikalno) zrcaljeno matriko filtra:

$$\begin{aligned} I'(u, v) &= \sum_{(i,j) \in R_H} I(u-i, v-j) \cdot H(i, j) \\ &= \sum_{(i,j) \in R_H} I(u+i, v+j) \cdot H(-i, -j) \\ &= \sum_{(i,j) \in R_H} I(u+i, v+j) \cdot H^*(i, j). \end{aligned}$$

$$H^*(i, j) = H(-i, -j)$$

- Korelacija je konvolucija z zrcaljeno matriko filtra
- Pri simetričnih jedrih sta obe matriki enaki

Lastnosti linearne konvolucije

- Komutativnost

$$I * H = H * I$$

- Linearnost

$$(s \cdot I) * H = I * (s \cdot H) = s \cdot (I * H)$$

$$(I_1 + I_2) * H = (I_1 * H) + (I_2 * H)$$

$$(b + I) * H \neq b + (I * H)$$

- Asociativnost

$$A * (B * C) = (A * B) * C$$

Ločljivost linearnih filtrov

- Konvolucijsko jedro je ločljivo, če ga lahko izrazimo kot konvolucijo večih jeder

$$H = H_1 * H_2 * \dots * H_n$$

- Potem lahko tudi konvolucijo opravimo kot zaporedje večjega števila konvolucij (z manjšimi jedri)

$$\begin{aligned} I * H &= I * (H_1 * H_2 * \dots * H_n) \\ &= (\dots ((I * H_1) * H_2) * \dots * H_n) \end{aligned}$$

- Z uporabo ločljivih jeder lahko velikokrat zelo pohitrimo računanje

x/y ločljivost

- Ločitev 2-D jedra H v dve 1-D jedri H_x in H_y

- Primer:

$$H_x = \begin{bmatrix} 1 & 1 & \mathbf{1} & 1 & 1 \end{bmatrix} \quad \text{and} \quad H_y = \begin{bmatrix} 1 \\ \mathbf{1} \\ 1 \end{bmatrix}$$
$$I' \leftarrow (I * H_x) * H_y = I * \underbrace{(H_x * H_y)}_{H_{xy}}$$

$$H_{xy} = H_x * H_y = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & \mathbf{1} & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

- 2D filter: $5 \times 3 = 15$ operacij
- 2x1D filtra: $5 + 3 = 8$ operacij

Pohitritev filtriranja

- Uporaba ločljivih filtrov lahko zelo pohitri filtriranje
- V splošnem:
 - Velikost slike: $M \times N$
 - Velikost jedra filtra: $(2K+1) \times (2L+1)$
 - Neposredna implementacija:
 $2K \ 2L \ M \ N = 4KLMN$ operacij
 - Če je jedro ločljivo na dva 1D filtra velikosti $(2K+1)$ in $(2L+1)$
 - Učinkovita implementacija:
 $((2K+1) + (2L+1)) \ M \ N = 2MN(K+L+1)$
- Računska kompleksnost (če sta slika in filter velikosti $N \times N$)
 - Neposredna implementacija: $O(N^4)$
 - Kvadratna rast z velikostjo (stranice) filtra
 - Učinkovita implementacija: $O(N^3)$
 - Linearna rast z velikostjo (stranice) filtra

Ločljivi Gaussovi filtri

- Pogoji za x/y ločljivost 2D linearnega filtra:

$$H_{x,y}(i,j) = (H_x \otimes H_y)(i,j) = H_x(i) \cdot H_y(j)$$

- Gaussovo funkcijo lahko lepo razbijemo:

$$G_\sigma(x,y) = e^{-\frac{x^2+y^2}{2\sigma^2}} = e^{-\frac{x^2}{2\sigma^2}} \cdot e^{-\frac{y^2}{2\sigma^2}} = g_\sigma(x) \cdot g_\sigma(y)$$

- 2D Gaussov filter lahko tako implementiramo kot dva 1D Gaussova filtra:

$$I' \leftarrow I * H^{G,\sigma} = I * H_x^{G,\sigma} * H_y^{G,\sigma}$$

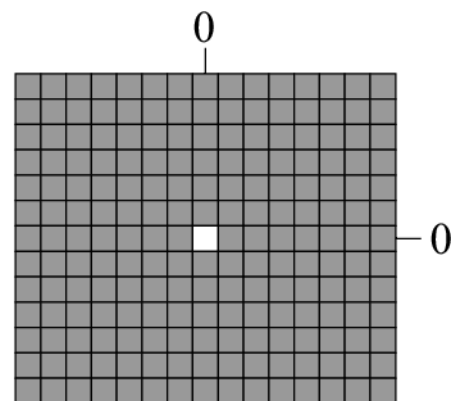
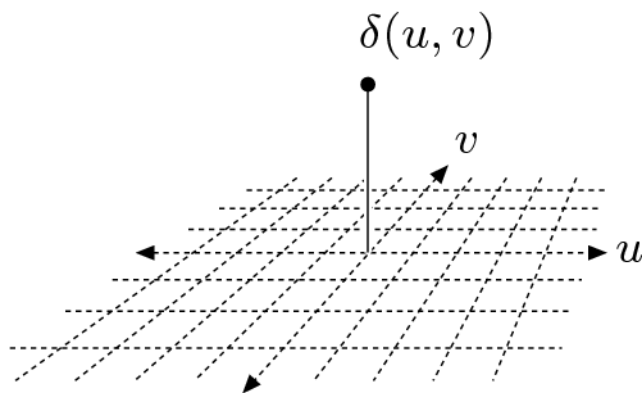
- Jedro naj bo veliko pribl. $\pm 2.5\sigma$ do $\pm 3.5\sigma$
 - Da se izognemo zsookrožitvenim učinkom
 - Primer: $\sigma=10$ zahteva filter velikosti 51x51

Impulz oz. Diracova funkcija

- Impulzna oz. Diracova funkcija:

$$I * \delta = I$$

$$\delta(u, v) = \begin{cases} 1 & \text{for } u = v = 0 \\ 0 & \text{otherwise.} \end{cases}$$

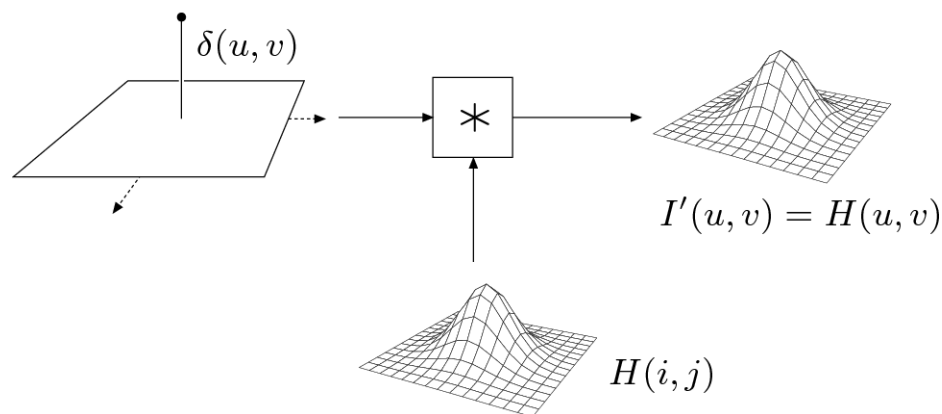
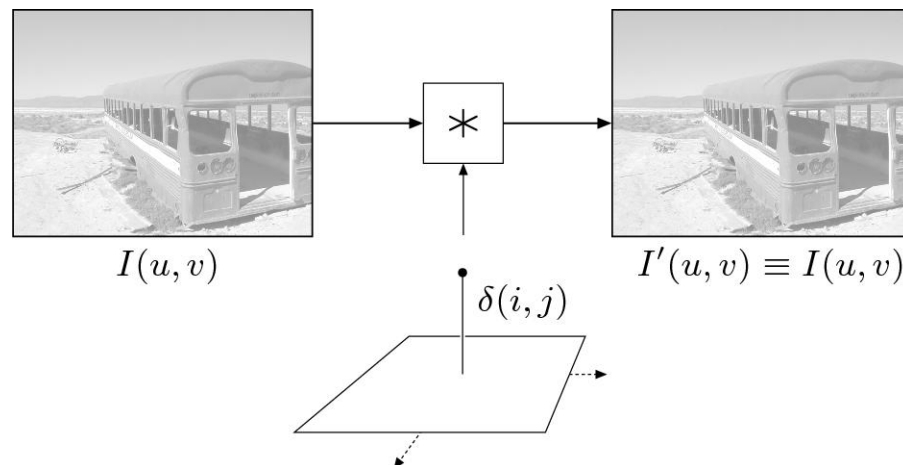
Impulzni odziv filtra

- Filtriranje z Diracovo funkcijo ne spremeni slike
- Rezultat filtriranja slike z Diracovo funkcijo je filter

$$H * \delta = \delta * H = H$$

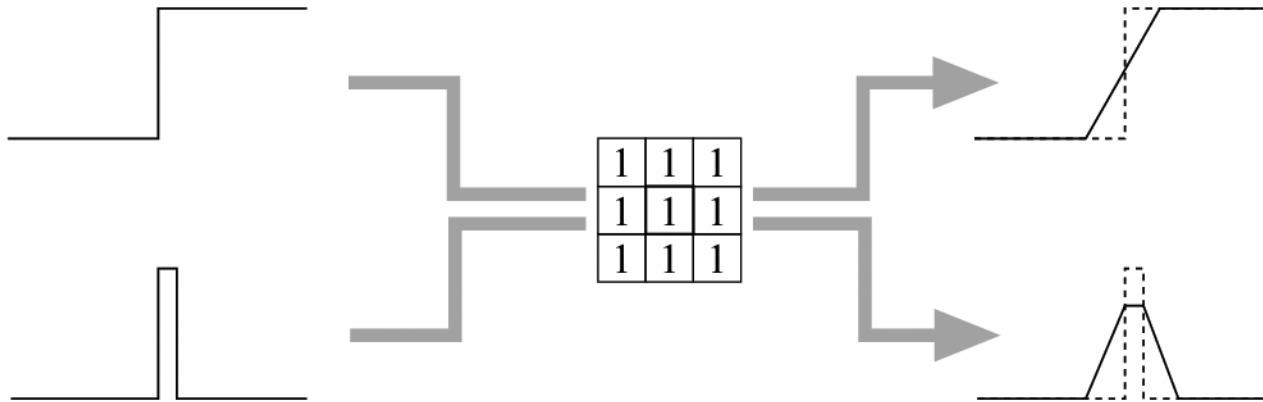
-> Impulzni odziv filtra

- Nam pove kakšen je filter

Pomanjkljivost linearnih filtrov

- Linearni filtri imajo veliko pomanjkljivost: gladijo slike (tudi robove, črte, in ostale strukture na sliki)
 - In to ne selektivno, po celotni sliki enako

Nelinearni filtri

- Nelinearni filtri tudi računajo vrednost slikovnega elementa s pomočjo vrednosti slikovnih elementov z določene regije na originalni sliki
 - Uporabljajo pa nelinearno funkcijo!
- Nelinearni filtri nimajo lepih lastnosti linearnih filtrov
- Se pa tudi izognejo slabim lastnostim (uniformnemu glajenju)
- Razlikujejo se glede na nelinearno funkcijo, ki jo implementirajo:
 - Minimalni in maksimalni filter
 - Madianin filter
 - Uteženi medianin filter
 - Ostali filtri

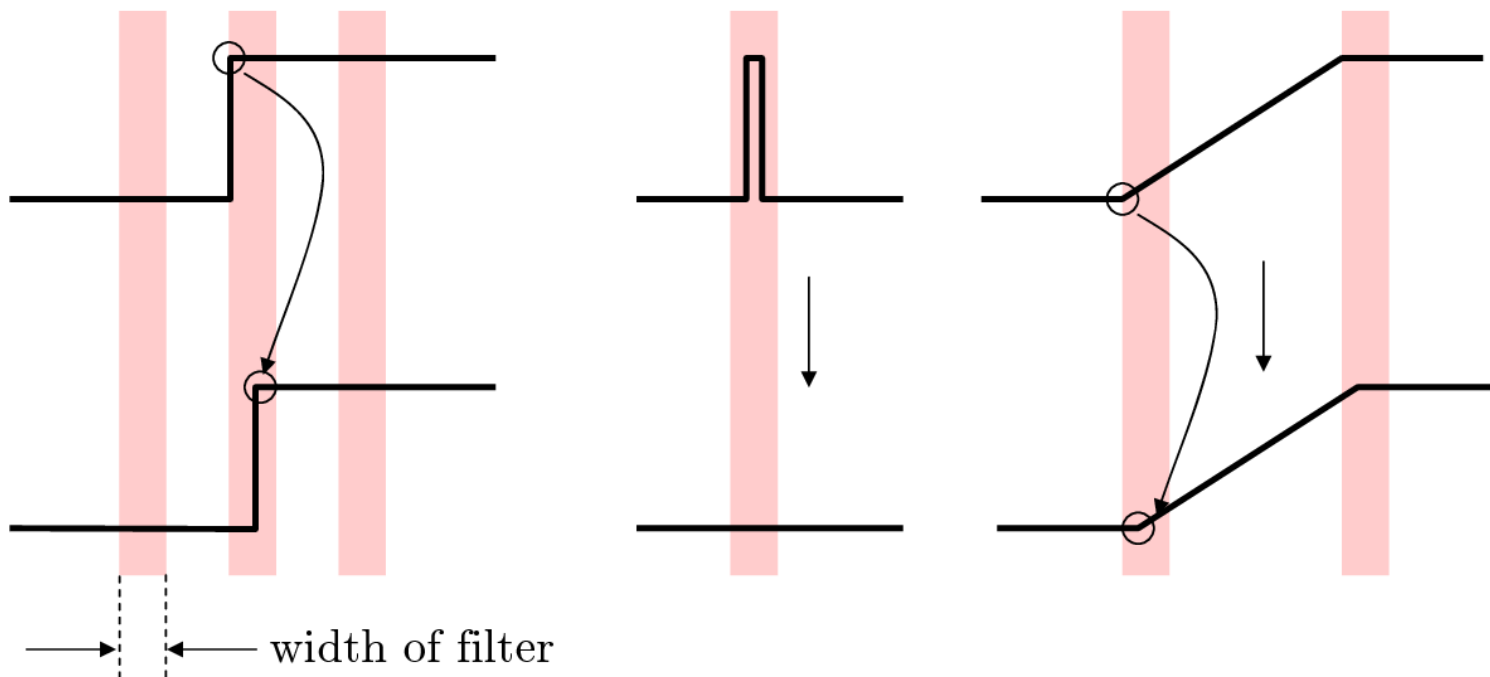
Minimalni in maksimalni filter

- Slikovnemu elementu dodelimo min. oz. maksimalno vrednost regije:

$$I'(u, v) \leftarrow \min \{I(u+i, v+j) \mid (i, j) \in R\}$$

$$I'(u, v) \leftarrow \max \{I(u+i, v+j) \mid (i, j) \in R\}$$

- Vpliv enodimenzionalnega minimalnega filtra:

Učinek min. in maks. filtrov

- Impulzni šum (sol in poper)
 - 3x3 min. in maks. filter
 - Minimalni filter odstrani bele pike in razširi temne regije
 - Maksimalni filter odstrani črne pike in razširi svetle regije

Medianin filter

- Slikovnemu elementu dodelimo vrednost mediane okoliške regije

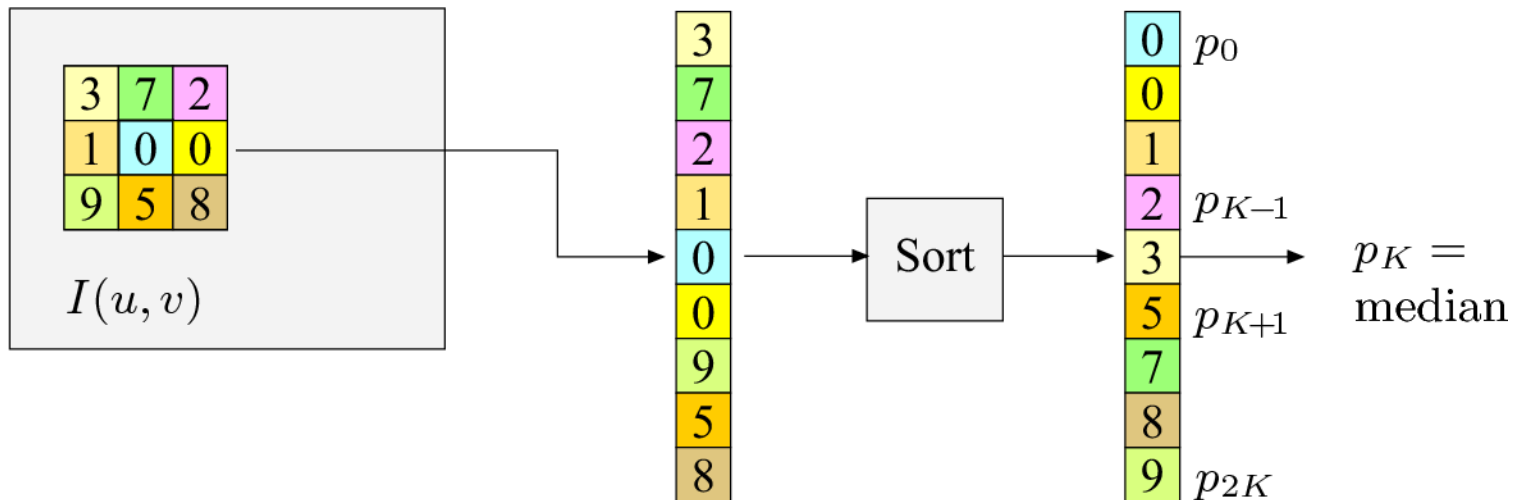
$$I'(u, v) \leftarrow \text{median} \{I(u+i, v+j) \mid (i, j) \in R\}$$

- kjer je mediana definirana kot

$$\text{median}(p_0, p_1, \dots, p_K, \dots, p_{2K}) \triangleq p_K$$

$$\text{median}(p_0, \dots, p_{K-1}, p_K, \dots, p_{2K-1}) \triangleq (p_{K-1} + p_K) / 2$$

- Mediana je robustna statistika
 - Posamezni odstopajoči elementi nimajo velikega vpliva
- Primer:

Algoritem

```
public class Filter_Median3x3 implements PlugInFilter {
    final int K = 4; // filter size

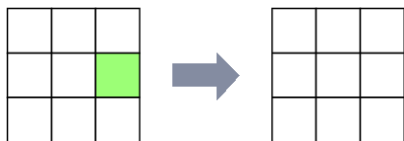
    public void run(ImageProcessor orig) {
        int w = orig.getWidth();
        int h = orig.getHeight();
        ImageProcessor copy = orig.duplicate();

        // vector to hold pixels from 3x3 neighborhood
        int[] P = new int[2*K+1];

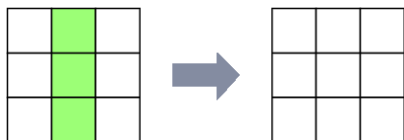
        for (int v = 1; v <= h-2; v++) {
            for (int u = 1; u <= w-2; u++) {
                // fill the pixel vector P for filter position u, v
                int k = 0;
                for (int j = -1; j <= 1; j++) {
                    for (int i = -1; i <= 1; i++) {
                        P[k] = copy.getPixel(u+i, v+j);
                        k++;
                    }
                }
                // sort pixel vector and take the center element
                Arrays.sort(P);
                orig.putPixel(u, v, P[K]);
            }
        }
    }
} // end of class Filter_Median3x3
```


Učinek medianinega filtra

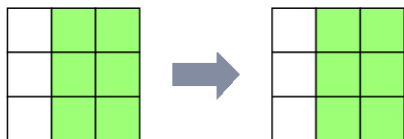
- Izolirane točke se odstranijo

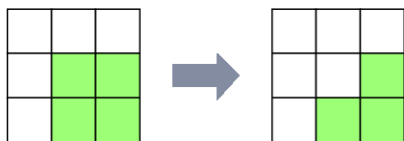
- Tanke črte se odstranijo

- Robovi se ohranijo

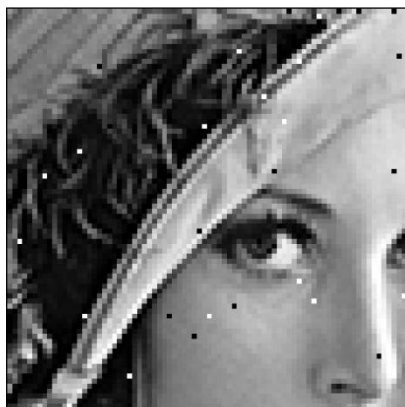
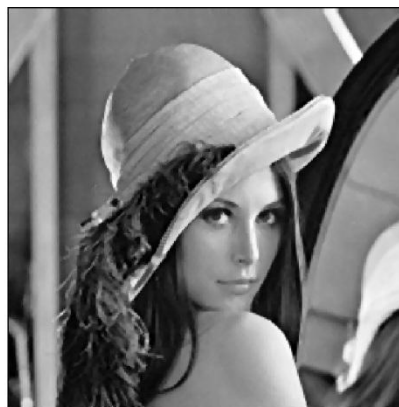

- Vogali se zaokoržijo

Učinek medianinega filtra

- Odstranjevanje impulznega šuma

originalna
slika

3x3 škatlast
linearen filter

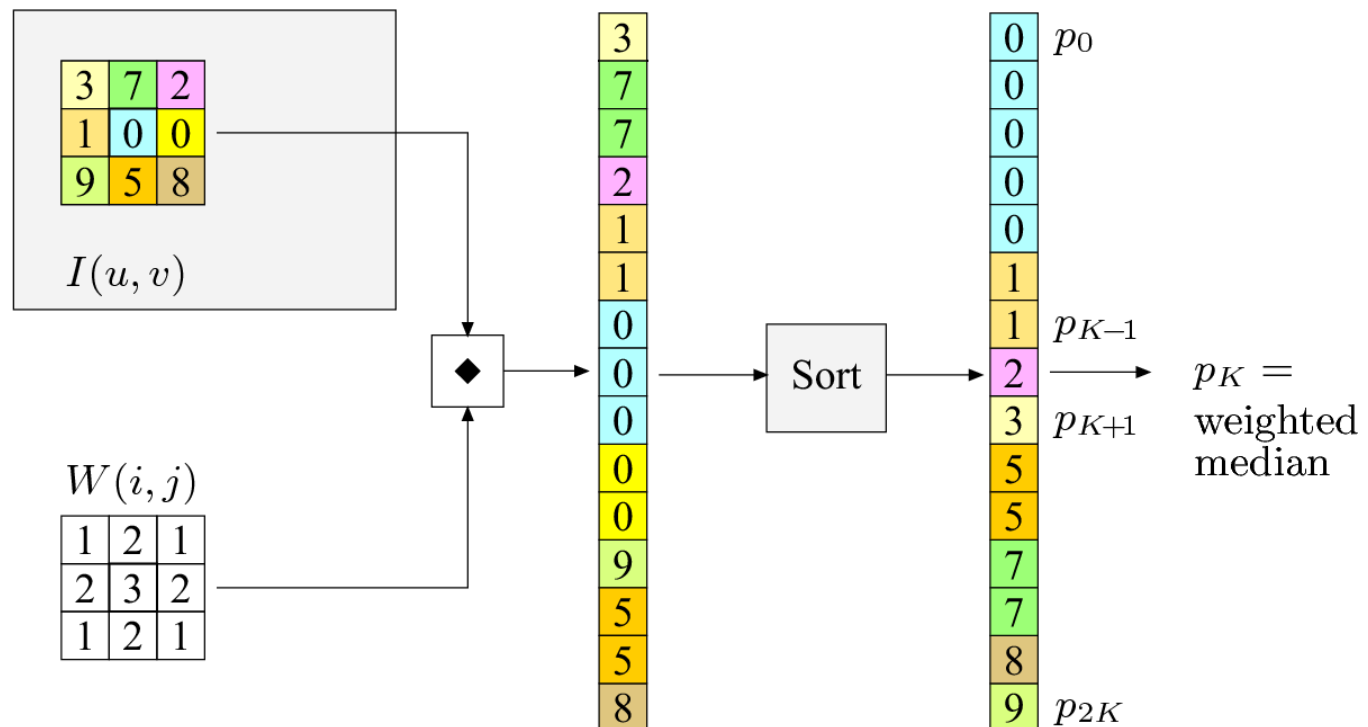
3x3 medianin
filter

Utežen medianin filter

- Posameznim melementom v filtru dodamo uteži – število glasov za posamezno vrednost
 - Vsaka vrednost slikovnega elementa se (lahko) pojavi večkrat v vektorju z vsemi vrednostmi slikovnih elementov v regiji:

$$Q = (p_0, \dots, p_{L-1}) \quad \text{of length} \quad L = \sum_{(i,j) \in R} W(i,j)$$

- Primer:

Utežen medianin filter

- Primer, ki bolj uteži sredinski slikovni element od okolice:

$$W(i, j) = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & \mathbf{3} & 2 \\ 1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

- Na ta način lahko realiziramo tudi nepravokotne medianine filtre
 - Primer križnega medianinega filtra:

$$W^+(i, j) = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & \mathbf{1} & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

Kaj z robovi slik?

- Slikovne elemente na robu slike ne moremo sprocesirati
- Več ad-hoc rešitev:
 - Vrednosti teh slikovnih elementov postavimo na neko vrednost
 - Vrednosti teh slikovnih elementov ne spremenimo
 - Razširimo sliko, da lahko računamo tudi na robu:

(a)

(b)

(c)

(d)